

DIARI DE SESSIONS DE LA **COMISSIÓ D'ASSUMPTES SOCIALS I DRETS HUMANS** DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DL PM 1094-2011

Fq.Con.núm. 33/27

IX legislatura

Any 2016

Núm. 15

Presidència
de l'Honorable Sra. Sílvia Cano i Juan

Sessió celebrada dia 14 d'abril de 2016

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

PROPOSICIÓ NO DE LLEI RGE núm. 8695/15, del Grup Parlamentari Socialista, relativa a economia social. 186

LA SRA. PRESIDENTA:

Bones tardes, senyores i senyors diputats, començarem la sessió d'avui i en primer lloc demanaria si es produeixen substitucions.

EL SR. LAFUENTE I MIR:

Sí, Juan Manuel Lafuente substitueix Marga Prohens.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies.

Proposició no de llei RGE núm. 8695/15, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a economia social.

Passam a l'únic punt de l'ordre del dia d'avui que consisteix en el debat de la Proposició no de llei RGE núm. 8695/15, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a economia social.

Per a la seva defensa per part del Grup Parlamentari Socialista té la paraula l'Hble. Sra. Conxa Obrador, per un temps de deu minuts.

LA SRA. OBRADOR I GUZMAN:

Moltes gràcies, presidenta. Aquesta proposició no de llei es va registrar el novembre de 2015 per fer incidència en una celebració del Dia Internacional del Corporativisme i una sèrie d'actes que estaven programats i també vaig aprofitar per incloure-hi tres punts més que tenien a veure amb les cooperatives o l'economia social.

Avui la veiem i crec que, a part que vostès tenen una exposició de motius que explica i desenvolupa molt bé aquesta idea, m'agradaria contextualitzar el que significa el moviment cooperatiu, un moviment cooperatiu que es va iniciar a la primera meitat del segle XIX com una reflexió d'un grup de socialistes utòpics sobre quin seria el model de relacions econòmiques que donarien felicitat, benestar a les persones.

A partir d'aquí, el 1844 i repescant aquesta idea de model econòmic, es va constituir la primera cooperativa d'aquest temps, varen ser els anomenats Pioners de Rochdale, un grup de 23 artesans de Manchester que es varen unir, varen posar en comú el seu treball i les seves idees per poder comprar, per poder adquirir aliments bàsics a un moment on la industrialització i el capitalisme estaven desfermats i era salvatge, a un moment on els treballadors no tenien cap tipus de dret, no tenien cap tipus de millores, no tenien horaris, treballaven pràcticament les 24 hores, no tenien cap tipus de dret.

Per tant, els Pioners de Rochdale va ser un primer intent de trobar una sortida als efectes d'una crisi que enfonsava a la misèria les classes populars, i a una ciutat castigada, com ja he dit, per la desocupació i els baixos salaris.

Això ens du, aquest escenari ens du a la situació actual, però els principis..., m'agradaria comentar que els principis

amb els quals es va sustentar el moviment cooperatiu i que varen ser recollits als estatuts d'aquests pioners, són totalment vigents i totes les cooperatives i economia social, perquè també les SAL estan dins l'economia social, totes les cooperatives tenen assumits aquests principis i aquests trets, i són: la lliure adhesió; el control democràtic dels associats damunt l'empresa; la participació econòmica dels associats; l'autonomia i la independència; l'educació; la capacitació i la formació; la cooperació entre cooperatives i l'interès per la comunitat, i he de dir que aquests principis varen ser els que em varen impulsar a mi a fundar una cooperativa, som membre fundador d'una cooperativa d'ensenyament, perquè aquests principis, que eren vigents i eren als estatuts, vaig considerar que donaven fonament a un tipus d'empresa en què jo creia, i en aquests moments sis persones ens vàrem juntar i vàrem crear una cooperativa que avui en dia té quasi cent persones fent feina.

Per tant, els Pioners de Rochdale, que es varen unir a un moment de crisi, varen plantejar una sortida a aquesta crisi, i avui, a un moment de crisi, a un moment on les desigualtats i la precarietat laboral i social també creix en una direcció, i creix cada dia que passa..., hem de considerar que aquest tipus d'economia pot ser i és un instrument molt útil per sortir precisament d'aquesta crisi, com es pot demostrar amb el resultat de les cooperatives a les Illes Balears. A l'any 2010 les cooperatives de les Illes Balears eren 214 i el 2015 són 260, constituïdes, 46 més. Això significa que durant el temps de la crisi les cooperatives han creat ocupació estable, contractes indefinits, salaris dignes i, a diferència del mercat tradicional, del mercat laboral tradicional on es crea desocupació, on s'acomiaden treballadors, on els salaris han baixat respecte de fa vint anys, vull dir, hi ha una diferència que ens fa pensar que el moviment cooperatiu, l'economia social és un instrument per combatre una crisi i per crear empreses que donin estabilitat i donin garanties i donin drets als treballadors. I pensam que són empreses democràtiques on cada treballador té un vot en relació amb la seva persona i no en relació amb els actius financers que hagi pogut aportar a aquesta empresa, i on la riquesa es distribueix i la riquesa és equitativa entre tots els treballadors.

Volia destacar que avui la paraula igualtat que representen les cooperatives té tres significats, primer, ser soci significa tenir dret a vot, ja ho he dit, a diferència d'altres empreses, també ho he dit, en què els inversors exerceixen el seu vot en relació amb la seva capacitat financera; una cooperativa treballa per atendre les necessitats i aspiracions dels seus membres i també per promoure el desenvolupament sostenible de tota la societat. El paper de les cooperatives, per tant, és treure la gent de la pobresa i això és innegable. De fet, les cooperatives distribueixen la riquesa que elles mateixes generen d'una forma més justa i més equitativa, com he dit abans.

Per tant, la cooperativa també ofereix al seu entorn l'oportunitat de donar atenció a les seves necessitats i aspiracions, integrar-se millor en la societat i tenir accés a béns, serveis i beneficis que d'una altra manera no podrien tenir.

Recollim els principis dels Pioners de Rochdale, els incorporam i els mantenim durant tot aquest temps en la constitució i en els estatuts de la cooperativa i són els trets que

es donen identitat i que ens conformen d'una manera diferenciada d'una empresa privada amb accionistes o de qualsevol altre tipus d'empresa.

Per tant, aquestes dades... i sobretot el manteniment i la creació de noves cooperatives... que no ho he dit, però durant el primer semestre de l'any 2016 es varen constituir tres noves cooperatives, i això significa ocupació estable, contractes indefinits i repartiment dels beneficis, i això significa que hem de donar suport a un model econòmic que aposta d'una manera més decidida per un altre tipus de model i això és possible. I per tant, s'ha demostrat amb les dades que jo he comentat aquí, amb la creació amb cinc anys de 46 noves cooperatives, no s'ha destruït ocupació, sinó que se n'ha creada.

Per tant, vaig presentar aquesta proposició no de llei, el primer punt de la proposició deia que s'havia d'habilitar un mecanisme de suport econòmic i de mitjans materials per celebrar el Dia Internacional de les Cooperatives el 2015, evidentment aquesta part de la proposició quedaria retirada, no es votaria perquè ha passat el 2015, i ja s'ha celebrat, però mantindria que també a partir del 2016 pogués el Govern donar suport amb material i mitjans necessaris perquè el Dia Internacional de les Cooperatives es pugui celebrar d'una manera digna.

També el segon punt instava el Govern a restablir la xarxa d'economia social mitjançant la Mesa de diàleg social, prevista a l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, una mesa que no s'ha convocat durant quatre anys a la passada legislatura, una mesa molt necessària per poder tenir un contacte directe amb les empreses d'economia social i que puguin aportar tot allò que fa millorar, precisament, l'economia social.

El tercer punt seria impulsar mesures de suport al foment i difusió de l'economia social des del diàleg a les empreses d'economia social i les entitats que representen, i el quart punt, que s'inclouguin dins el programa formatiu ICAPE els coneixements necessaris per entendre què significa el model empresarial de l'economia social, així com els coneixements per crear una empresa dins aquest model; pensam que és un recurs molt important que les persones i els alumnes puguin accedir a aquesta informació i a aquesta formació, per tant que, així com s'introdueix dins els currículums la formació i el coneixement de com es creen empreses privades, que es pugui incloure i fer extensiva també aquesta informació de com crear empreses d'economia social.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sra. Obrador. El Grup Parlamentari Podem Illes Balears ha presentat una esmena a la proposició no de llei en qüestió, la [RGE núm. 6185/16](#).

Per defensar l'esmena té la paraula l'Hble. Sr. Baltasar Picornell, per un temps de deu minuts.

EL SR. PICORNELL I LLADÓ:

Moltes gràcies, presidenta. Nosaltres partim de la idea que qualsevol activitat econòmica hauria de perseguir el bé comú adaptant-se a l'economia real dels valors i als objectius de les constitucions. Avui en dia l'afany de lucre i la competència reproduïxen valors contraris a aquells que permeten afavorir les relacions humanes, la confiança, la generositat i la compassió. Quan una empresa aplica aquests valors més avantatges fiscals hauria d'obtenir.

Redefinir l'èxit econòmic es mesura als indicadors monetaris a nivell estatal mitjançant el PIB, el qual no informa del benestar de la societat, igual que passa nivell empresarial. Nosaltres, els de Podem, pensam que hi ha altres maneres d'actuar i que la idea de repartir beneficis pal·liaria moltes situacions com les que ens trobam diàriament amb aquest tipus de contractes laborals, de precarietat de salaris, la vulnerabilitat social existent. Per això és ben hora i necessari de tenir una concepció del treball que realment dignifiqui les persones i lluiti d'una vegada per totes contra la precarietat laboral.

Nosaltres hem presentat una esmena que sí que trobam que enriquiria el punt 1, que la basam un poquet en la RAE, que és l'economia solidària, que seria un enfocament de l'activitat econòmica que té en compte les persones, el medi ambient i el desenvolupament sostenible i sustentable, com la referència prioritària sobre altres interessos. Teniu en compte que l'economia solidària, en les seves formes més diverses, és una manera de viure que abasta la integritat de les persones i designa la subordinació de l'economia, i la seva finalitat és proveir de manera sostenible les bases materials per al desenvolupament personal, social, ambiental de l'ésser humà.

L'economia solidària també és com a subjecte i les comunitats creades des de les iniciatives socials, per la qual cosa no identifica segons els beneficis materials d'una iniciativa, sinó que es defineix en funció de la qualitat de vida i del benestar dels seus membres i de tota la societat com a sistema global, i així serien, per exemple, les relacions entre la ciutadania, que serien equitat, justícia, fraternitat, (...) econòmica, solidaritat social i democràcia directa, mentre que una nova forma de produir, consumir i distribuir es proposa com a alternativa viable i sostenible per a la satisfacció de les necessitats individuals i globals, i aspirar a consolidar-se com un instrument de transformació social.

Bé, també havia de dir que tenim una llei estatal... sobre l'economia solidària aquesta, que és la 44/2007, però que també la podríem desenvolupar a nivell autonòmic i..., i poca cosa més. Ja està, això és tot. Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Picornell. Ara, torn de fixació de posicions. Pel Grup Parlamentari Popular té la paraula l'Hble. Sra. Sandra Fernández.

LA SRA. FERNÁNDEZ I HERRANZ:

Muchas gracias, presidenta. Por parte del Grupo Popular daremos apoyo a la proposición presentada por el Grupo

Socialista, como a la enmienda, también, presentada por el Grupo Podemos. Creemos que es una buena iniciativa, que el Govern de les Illes Balears en este caso pueda dar apoyo a las empresas de economía social. Entendemos que en la exposición que ha hecho la Sra. Obrador se ha centrado más en las cooperativas, pues es su experiencia personal, pero no podemos olvidar que las empresas de economía social abarcan a muchos más tipos de empresas, como pueden ser las sociedades laborales, las empresas de inserción, centros especiales de empleo, y en este sentido sí que pediríamos desde el Grupo Popular, y así sí que lo confirmó el conseller, que se pueda desarrollar vía decreto toda la regulación en materia de empresas de inserción, que creemos que es algo que está pendiente en nuestra comunidad autónoma, y en este sentido por nuestra parte damos apoyo a esta propuesta, que creo que ya está suficientemente explicada.

Gracias.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gracias, Sra. Fernández. Pel Grup Parlamentari MÉS per Mallorca té la paraula l'Hble. Sra. Diputada Margalida Capellà.

LA SRA. CAPELLÀ I ROIG:

Gràcies. Coincidesc -que no serveixi de precedent- amb la Sra. Fernández, que...

(Rialles de la intervinent i se sent una veu de fons inintel·ligible)

Sí. Però bé, no crec que pugui aportar res més a aquesta iniciativa ni a l'exposició de la Sra. Obrador, que ha estat molt completa, i les observacions que han fet des del Grup Parlamentari Popular i des del Grup de Podem, i donarem suport a la iniciativa.

Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies. El torn del Grup Parlamentari El Pi PROPOSTA PER LES ILLES; té la paraula l'Hble. Diputada Sra. Sureda.

LA SRA. SUREDA I MARTÍ:

Gràcies, presidenta. Senyores i senyors diputats, també he de dir que crec que ha quedat clara l'exposició que ha fet la portaveu del Grup Parlamentari Socialista. Només vull constatar que el sector econòmic social és important per a l'economia de les Illes Balears en concret i, per suposat, de les altres comunitats; que les societats laborals, les cooperatives i les empreses d'inserció creen llocs de feina, fomenten la solidaritat, donen oportunitat als emprenedors i a les emprenedores, i participen del desenvolupament econòmic general de tota una societat.

A més, com a elecció legítima que és, s'ha vist que es pot conivir perfectament amb altres models econòmics, també de caire privat. Deim moltes vegades que els petits i mitjans empresaris han patit molt a les Illes amb la crisi, i la necessitat

de refer el teixit empresarial; creim que si volem regenerar aquest teixit s'ha d'incentivar i promoure tot tipus d'iniciatives i també la de l'economia social. Dit això, donarem suport a aquesta iniciativa.

Respecte de l'esmena de Podem, bé, com a economia social, com a cooperatives, etc., sempre van enfocades a aquest caire social. Per tant tampoc no entenem gaire bé l'especificitat que demana l'esmena, però no obstant això hi votarem a favor. Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Pel Grup Parlamentari Mixt té la paraula l'Hble. Diputada Sra. Ballester.

LA SRA. BALLESTER I NEBOT:

Gracias, Sra. Presidenta. Desde Ciudadanos apoyaremos esta proposición. Ya como ha explicado la Sra. Conxa Obrador la economía social se define..., se define a este sector como el conjunto de actividades económicas y empresariales que en el ámbito de lo privado llevan a cabo aquellas entidades que persiguen el interés colectivo de los integrantes, tanto económico como social, y sus principios son la promoción de la solidaridad interna y con la sociedad que favorezca el compromiso con el desarrollo social local, la generación de empleo estable, la igualdad de oportunidades entre hombres y mujeres, la inserción de personas en riesgo de exclusión social o con discapacidad, según la empresa... En fin, unos principios que sinceramente creemos que debería ser lo normal en cualquier empresa dentro de esta economía globalizada, pero bueno, al menos los tenemos en éstas.

Quiero comentar también que el Observatorio Español de Economía Social ha hecho un análisis de la situación actual en la que se encuentran estas entidades cooperativas, y explicaba hace dos semanas en una conferencia muy interesante el valor añadido de este modelo de empresa, pero también eran autocríticos, que está muy bien serlo, y comentaba que no todo es fácil, porque uno de los mayores retos de este modelo es resolver los conflictos, y comentaba que..., bueno, pero igualmente era fácil, porque se soluciona con confianza, con consenso y con corresponsabilidad. Así desde Ciudadanos creemos que es un modelo de empresa generadora de autoempleo, solidario, y que efectivamente se debería impulsar por todos los organismos competentes, consellerías de Trabajo, Serveis Socials, según el tipo de empresa, y por ejemplo desde Palma Activa.

Y respecto al punto 4 me gustaría comentar a la Sra. Conxa Obrador que, bueno, en los institutos, en primaria, sinceramente, o sea, el programa se basa en la creación y gestión a lo largo de todo el curso de una cooperativa; o sea, realmente lo que se hace en los centros escolares es formar una cooperativa con el curso. Justamente lo que falta es el otro modelo, sí; en todos los centros, claro, como se trabaja con un grupo clase lo que se hace es crear una cooperativa, y bueno...

También quiero comentar que en la exposición de motivos se ha hablado del consell asesor, bueno, nosotros creemos, desde Ciudadanos creemos que las funciones, hoy por hoy, las

funciones de este consell asesor creemos que pueden realizarse por otros organismos. Es un consell que está suspendido, en 2012 creo que se suspendió, y costaba unos 600.000 euros al año el mantenimiento de este consell, entonces, un consell que únicamente es asesor o informador o elaborador de memorias sobre la situación económica o social de las Islas Baleares consideramos que, hoy por hoy, podría dedicarse este dinero a justamente promocionar este tipo de empresas.

Bueno, asimismo daremos apoyo a todos los puntos, pero igualmente comentar que el punto 4 lo consideramos innecesario porque ya lo que se hace es aplicar estas empresas de cooperativa.

Gracias.

LA SRA. PRESIDENTA:

Muchas gracias. Procedeix ara la suspensió de la sessió per un temps de deu minuts, per la qual cosa demanam al grup proposant si vol una suspensió o podem continuar.

Idò, té la paraula la Sra. Obrador, per un temps de cinc minuts per fixar posició i assenyalar si s'accepten o no les esmenes plantejades.

LA SRA. OBRADOR I GUZMAN.

Moltes gràcies, Sra. Presidenta. Moltes gràcies als grups per donar suport a aquesta iniciativa que es va circumscriure en el moment de la celebració del Dia Internacional de les Cooperatives, per això aquest fet va ser el que va impulsar la redacció d'aquesta PNL, tot i que a l'economia social, com ha dit la portaveu del Grup Popular, hi pertanyen més tipus d'empreses, com són les SAL o són les empreses de reinserció, i totes formen part del que coneixem com economia social.

Vull dir de l'esmena de Podem, que les cooperatives com a principi tenen assumit, i així ho va corroborar i va quedar d'una manera oficial incorporat a l'Aliança Cooperativa Internacional en el 95, que les cooperatives treballen per aconseguir el desenvolupament sostenible de les seves comunitats, d'allà on s'arrelen aquestes cooperatives, i això ho tenim incorporat com a tret d'identitat de les cooperatives. Per tant, tot i que acceptam la seva esmena, ja les cooperatives i l'economia social ja ho tenen incorporat dins els propis estatuts treballar per un desenvolupament sostenible.

I he de dir que a les cooperatives d'educació també forma part del currículum pedagògic de cada cooperativa l'ensenyament i el treball perquè els alumnes assumeixin i assoleixin aquesta sostenibilitat mediambiental.

De fet, també dir que les cooperatives i l'economia social formen part de la Xarxa d'Economia Alternativa i Solidària, REAS, de les Illes Balears que té com a principi també la sostenibilitat. Per tant, nosaltres treballam amb Xarxa i participam d'aquell moviment i d'aquelles organitzacions que hi treballen per una alternativa econòmica mediambiental i solidària.

Vull dir a la portaveu de Ciutadans que pens que el Consell Assessor de l'Economia Social ha d'estar format per entitats que treballen dins l'economia social, no per altres tipus d'entitats que no coneixen la realitat i el funcionament i la problemàtica de les empreses d'economia social, i que ningú no entendria que un consell assessor que tractàs d'economia social estigués participat per un altre tipus d'empresa o que l'economia social formàs part del consell assessor de les empreses privades, de l'economia privada.

Per tant, pensam que assumir el cost que ara jo, la veritat és que no sé quin cost té, però li vull dir que l'economia social representa el 10% del producte interior brut. Per tant, crec que invertir per aquí beneficiarà tota la comunitat i l'economia, en general.

Per tant, moltes gràcies, una altra vegada, a aquells grups que donen suport a aquesta iniciativa.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Obrador. Acabat el debat, passam a votar la Proposició no de llei RGE núm. 8695/15, amb l'esmena incorporada de Podem, i entenc que es pot fer una votació unitària. Correcte?

Vots a favor?

Vots en contra?

Abstencions?

Unanimitat.

En conseqüència, queda aprovada la Proposició no de llei RGE núm. 8695/15, relativa a economia social.

No havent-hi més assumptes a tractar, s'aixeca la sessió.

DIARI DE SESSIONS

DEL

PARLAMENT

DE LES

ILLES BALEARS
